

Avgrundsmetaforen som vapen i offentlig politisk debatt: en studie av orden *avgrundsvänster*, *avgrundshöger* och *avgrundsrörelser*

Emilia Jonasson

Institutionen för svenska språket, Linnéuniversitetet, emilia.jonasson@lnu.se

Politiska aktörer använder flera olika språkliga strategier för att övertyga och väcka engagemang. En sådan strategi syns i bruket av negativt värderande uttryck om motståndaren. Dessa uttryck är ofta metaforiska, d.v.s. de beskriver referenten med orddelar som också kan ha andra betydelser. Studiens syfte är att ta reda på hur de metaforiska benämningarna *avgrundsvänster*, *avgrundshöger* och *avgrundsrörelser* fungerar som vapen i den politiska kampen genom att undersöka hur de konstrueras semantiskt och vilken strategisk funktion de har i den kommunikativa kontexten. Materialet består av opinionsjournalistiska texter (t.ex. ledare, kolumner och recensioner) som publicerats i svensk press under perioden 2008–2022. I studien kombineras två textanalytiska metoder: *metaphor identification procedure* (MIP) (Pragglejaz Group, 2007) och analys av delegitimeringsstrategier (Van Leeuwen, 2007). Resultaten visar bl.a. att *avgrundsmetaforens* betydelse framstår som elastisk, då de kan referera till olika grupper till vänster och höger på den politiska skalan. *Avgrundens* konkreta betydelse kan förstås som ett nav som de kontextuella betydelserna rör sig kring och aktualiserar olika mycket. Bilden av ett till synes bottenlöst djup tillför en skrämmande eller avskräckande betydelse, som fungerar delegitimerande i relation till referenterna. Samtidigt undviker skribenterna att konkret skriva fram på vilket sätt referenterna är som *avgrunder*, vilket ger läsaren stort utrymme för egen tolkning av metaforens betydelse.

Referenser

- Pragglejaz Group. (2007). MIP: A Method for Identifying Metaphorically Used Words in Discourse. *Metaphor and Symbol*, 22(1), 1–39. <https://doi.org/10.1080/10926480709336752>
- Van Leeuwen, T. (2007). Legitimation in discourse and communication. *Discourse & communication*, 1(1), 91–112. <https://doi.org/10.1177/1750481307071986>